

Energianuuska houkuttelee lapsia ja nuoria nuuskan käyttöön

Energianuuska (tai yrttinuuska) on nikotiiniton valmiste, jota käytetään kuten nuuskaa. Sitä voi ostaa kaupoista tai kioskeista. Nuorten ja jopa alaikäisten tiedetään innostuneen energianuuska.

Energianuuska sisältää piristäviä ainesosia kuten vihreää teetä ja kofeiinia sekä rohdoskasvi ginsengiä. Lisäksi tuotteet sisältävät vaihtelevasti vitamiineja (mm. niasiinia, E-, B6-, B12-vitamiineja sekä tiamiinia), antioksidantteja ja mineraaleja (mm. sinkkiä, magnesiumia ja seleeniä), ja energianuuskaa markkinoidaankin terveystuotemaisesti.

Osaan tuotteista on lisätty myös ksytilolia, ja niitä on markkinoitu harmittomana hampaiden terveydelle. Lisäksi markkinoinnissa on perusteltu energianuuskan käyttöä apuna tupakoinnin tai nuuskan käytön lopettamisessa.

Valvira rajoittaa mainontaa

Energianuuskan myynti on laillista, eikä sen myymistä alaikäisille ole rajoitettu. Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira on rajoittanut kuitenkin energianuuskan mainontaa. Myymälässä ei saa olla energianuuskamainoksia esillä, eivätkä tuotteet saa olla kaupan lasten ja nuorten suosimien tuotteiden läheisyydessä.

Energianuuskan mainonta on laitonta, koska tupakkalain mukaan sitä voidaan pitää tupakan vastikkeena. Tupakkalain on määritellyt, että:

- Tupakan vastikkeella tarkoitetaan käyttötarkoitukseltaan tupakkaa vastaavaa, tupakkaa sisältämättä nautintoainetta. Tupa-

kan vastikkeita ovat esimerkiksi sellaiset yrttisavukkeet ja vesipiipputupakka, jotka eivät sisällä tupakkakasvia.

- Tupakkajäljitelmiä ovat muodoltaan tupakkatuotteita tai tupakointivälinettä läheisesti muistuttavia tuotteita, jotka eivät sisällä tupakkaa tai sen vastiketta. Tupakkajäljitelmiä ovat mm. savukkeiden ulkonäköä jäljittelevät makeiset.

Päihdevaikuttajat tuomitsevat

Monet päihdealan asiantuntijat tuomitsevat energianuuskatuotteet ja pitävät niiden markkinoille tuloa huolestuttavana. He luonnehtivat energianuuskaa ”harjoittelunuuskana” lasten ja nuorten oikean nuuskan käytön opettelussa.

Hammaslääkäriliiton terveyden edistämisen työryhmä ei myöskään pidä asiaa hyvänä. Sen mielestä energia- eli yrttinuuskan myynnin tulisi olla laitonta alle 18-vuotiaille, koska kyseinen tuote voi toimia oikean nuuskan

käytölle lapsilla ja nuorilla.

Nuuskaalla on suun terveydelle haittavaikutuksia kuten ien vetäytymät, limakalvovauriot (ns. norsunnahka) sekä mahdollisesti suusyöpä. Nuuska sisältää nikotiinia jopa 20 kertaa enemmän kuin tupakka ja aiheuttaa voimakasta nikotiiniriippuvuutta. ■

Anna Maria Heikkinen

Hammaslääkäriliiton terveyden edistämisen työryhmän puheenjohtaja

Juha Korhonen